

OAHPPÁSMAHTTINÁRKA OHPPIIDDE

Buohkat leat iešguðetláganat, liikojit iešguðet áššiide ja dovddahit iežaset iešguðet láhkai. Dat váikkuha du ja earáid rájáide ja dasa mo addit ja áddet miehtama. Danne lea vuogas oahppat návddašeami birra ja dan birra mii sáhtta dáhpáhuvvat rupmašis go anistuvat. Seammás lea vuogas jurddašit ja háleštit ovttas dan birra mo galgá gulahallat earáiguin mii lea buorre ja ortnegis muhto ii fal aiddo dutnje.

Sáhtta leat hástaleaddjin áddet gokko earáid ráját leat, ja sáhtta lea hástaleaddjin diehtit gokko iežas ráját leat. Muhtumin dáhpáhuvvá nu johtilit ahte olmmoš ii fuobmá ahte son lea rasttidan muhtuma rájá, dahje rasttidan iežas rájá, ovdal manjá. Danne lea dehálaš smiehttát rájáid ja miehtama birra, ja oahppat mo sáhtta fuobmát iežas ja earáid rájáid.

Miehtan mearkkaša lohpi dahkat juoidá muhtun eará olbmui. Ovdamearkka dihtii ii sáhte cummát muhtuma miehtama haga, dahje guoskkahalat earáid miehtama haga. Dušše guoskevaš olmmoš sáhtta miehtat, go dušše dan olbmos lea autonomiija iežas rupmaša badjel. Go lea vuolles 16 jagi boaris, de dárbbáša dattege muhtun rupmašii guoskevaš áššiide oažžut lobi váhnemiin, ovdamearkka dihtii dearvvašvuodaveahki oktavuodas. Muhto dušše don mearridat sáhtta go muhtun guoskkahalat du.

Ollu nuppelotjahkásaččat ožžot ráhkásmuvvandoavdu dahje miela. Muhtumat beroštit olbmui geat gullet nuppi sohkaheallái – dalle sii leat heterofiillat. Muhtumat ráhkásmuvvet seamma sohkaheallái, dalle sáhtta ovdamearkka dihtii leat homofiila dahje bifiila. Muhtumat ráhkásmuvvet sihke nieiddaide ja gánddaide dahje ii-bináraide (sii min gaskkas geat eai dovddas iežaset eai gándan eai ge nieidan), ja sii leat bifiillat dahje panfiillat, ja muhtumat eai ráhkásmuva oppanassiige ja sii leat aseksuálat dahje arománttalaččat seg ikke i det hele tatt og er aseksuelle eller aromantiske.

Vahkku 6

OAHPPÁI

8.-10. ceahki

Transpersovnnat leat olbmot geat eai dovddas iežaset dan sohka beallái maid sii ožžo riegádeamis, sii eai dovddas iežaset eai nieidan eai ge gándan.

Transpersovnnat leat seamma ollu dat sohka bealli masa sii identifiserejit iežaset cispersovdnan (sii geat identifiserejit iežaset dan sohka beallin maid sii ožžo riegádeamis), ja danne galgá árvvusatnit goappašagaid sohka bealidentitehta seamma dásis. Buot sohka bealit sáhttet anistuvvat seksuálalaččat, ja muhtumat anistuvvet eanet go earát.

Danne lea seksualitehta girju, it ge don dárbbáš mearridit guđe seksualitehta dus lea – don sáhtát leat aiddo nu mo don leat, ja baicce fuobmát geasa (jus oktiige) don ráhkásmuvat.